

се наложат – стандартни или не⁹⁸ – водят най-много до това отношенията между учители и ученици да са добри, но не се отразява по никакъв начин на мотивацията на учениците да учат, която си остава ниска. „Добрите отношения“ се изразяват в това учениците да дават възможност на учителя да си преподаде урока⁹⁹ – т.е. да има мир в класната стая. Никакъв контрол обаче учителите не могат да наложат, когато става въпрос за това децата действително да учат и да научават нещо. Под „учене“ имам предвид усвояване поне на базовите компоненти от учебния материал като таблицата за умножение и правилата на правописа, както и основни познания по водещите предмети – литература, математика, история, чужд език. Накратко – да има поне някаква сравнимост между деца, учили в сегрегирани училища и тези в останалите. Дори и да са успели да се адаптират към децата, когато опрат до въпроса, как да накарат децата да учат повече, учителите нямат решение.

Ще се фокусирам върху визията на учителите в двете сегрегирани училища за тяхната работа с децата – откроените от учителите проблеми, разказите им за различни ситуации, наблюденията им за ромите. В рамките на описанието ще стане ясно как учителите не могат да работят ефективно с децата и с общността от момента, в който възникне проблем и обичайното според учителите решение не сработи, т.е. липсва изработката на специфични за ситуацията тактики на действие от страна на учителите. Когато учителите стигат само до ниво регистриране на проблем, постоянно съпътстващ всекидневната работа, който дълго време остава нерешен, този проблем се превръща за учителите в иманентна непроменима характеристика на децата, родителите и ромската общност изобщо.

Последователността на аналитичната схема в текста включва: проследяване на мотивацията на учителите за работа в училища, където учат само деца от ромски произход,

⁹⁸ Пример за по-нестандартна практика е учителят да обикаля домовете на учениците си, когато те не идват на училище.

⁹⁹ Друг е въпросът, как става това, с което ще се занимава по-нататък.